

KONFERENCE 6.-8. SEPTEMBER 2023 I VIBORG

BÆREDYGTIGE LANDSKABER

I BYEN OG DET ÅBNE LAND

DANSKE PARKDAGE 2023 PROGRAM

Hvordan kan grønne fagfolk bedst bringe viden og faglighed i spil, når der skal balanceres mellem politiske ønsker, nabohensyn og vigtige dagsordner som biodiversitet, kulturhistorie, friluftsliv og ønsket om mere sammenhængende natur?

Hvordan skaber vi bæredygtige landskaber i bred forstand – også økonomisk, energimæssigt, socialt og kulturelt? Kort sagt – hvordan prioriterer vi i kampen om pladsen?

Med deltagelse i Danske Parkdage 2023 får du:

- Ny viden og inspirerende oplæg og hands on erfaringer med temaerne ved aktiv deltagelse i workshops og drøftelser
- Viden og inspiration til at navigere i krydsfeltet mellem fagligheden, de politiske dagsordner og borgerne
- Inspirerende løsninger fra Viborg – klar til at implementere
- Styrket dit faglige netværk i store og små kommuner i hele landet
- Viborg og Viborg Kommunes arbejde og perspektiv på landskab og by serveret på et sølvfad med byvandring og besøg i parker, byudviklingsområder og naturprojekter.

VIBORG 6.-8. SEPTEMBER

Læs mere og tilmeld dig på www.parkognatur.dk

DAG 1

ONSDAG 6. SEPTEMBER 2023

GOLF HOTEL VIBORG
HANS TAUSENS ALLE 3, 8800 VIBORG

TEMA: BÆREDYGTIGE LANDSKABER

Moderator, journalist Mette Vibe Utzon

Hvordan kan grønne fagfolk bedst bringe viden og faglighed i spil, når der skal balanceres mellem politiske ønsker, nabohensyn og vigtige dagsordner som biodiversitet, kulturhistorie, friluftsliv og ønsket om mere sammenhængende natur? Hvordan skaber vi bæredygtige landskaber i bred forstand – også økonomisk, energimæssigt, socialt og kulturelt? Kort sagt – der er kamp om pladsen.

9.30 - 10.30 ANKOMST OG REGISTRERING

Med kaffe, the og morgenmad i Golsalonen

10.30 - 10.35 ÅBNING OG VELKOMST

v. formand Jon Pape, Park- og Naturforvalterne

10.35 - 10.45 VELKOMMEN TIL VIBORG

v. direktør Hans Jørn Laursen, Teknik & Miljø, Viborg Kommune

**10.45 - 11.45 HVAD BYDER
DEN GRØNNE FREMTID PÅ?**

v. direktør, fremtidsforsker Lasse Jonasson,
Institutet for Fremtidsforskning

Hvordan bliver vores forhold til natur, grønne områder og udeliv i fremtiden og hvordan kommer vores byer til at udvikle sig i de kommende årtier, når vi kommer til at bo tættere. Med afsæt i en historisk rejse giver Lasse bud på, hvad vi skal forvente af fremtiden og vi får inspiration til, hvordan vi skal arbejde strategisk med det grønne område og sektorens rammebetingelser. Lasse inviterer til drøftelser og refleksioner, hvor konferencedeltagerne kan give deres bud på fremtiden.

**11.45 - 12.15 LANDSKABSFORVALTNING
OG ENERGILANDSKAB**

v. chefkonsulent, ekspertise- og markedschef
Hanne Brendstrup Nielsen, NIRAS

Landskabet er en størrelse, der ofte er svær at håndtere i planlægning og sagsbehandling, fordi den ikke er direkte målbar og ikke har grænseværdier. Den viden om landskabet, som vi tilvejebringer med en landskabsanalyse, er væsentlig for at kunne varetage hensynet til landskabet og afveje eller skabe synergier mellem det krydsfelt af interesser, der findes i det åbne land.

12.15 - 13.15 FROKOST

Frokost, Golsalonen

**13.15 - 13.45 DOGMER FOR
FREMTIDENS LANDSKABER!**

V. landskabsarkitekt Martin Hedevang Andersen, formand
for Danske Landskabsarkitekter og indehaver af Orca

Den grønne energiomstilling sætter pres på landskabet. Derfor har Landskabsarkitektforeningerne fra Sverige, Norge, Finland, Island og Danmark underskrevet 10 dogmer. Afsættet er solcelleparker, men dogmerne rummer samlet set mange hensyn, der kan skabe kvalitet i arbejdet med landskabet. Et dogme sætter fokus på en grundig landskabsanalyse og æstetisk stillingtagen til skala, holistiske kvaliteter og kulturarv. Planlægning ud fra demokratiske principper, hvor naboer og lokalbefolkning inddrages, er også del af dogmerne.

13.45 - 14.00 SAMMENHÆNG FOR BORGERNE!

V. borgmester Ulrik Wilbek, Viborg

Byrådet i Viborg arbejder efter en ny styringsmodel – sammenhængsmodellen, hvor der skal være sammenhæng for borgerne. Modellen har fem bærende temaer – “læring og uddannelse, “oplevelser og fællesskaber”, “bæredygtighed”, “vækst og socialt ansvar” og “sundhed”. Borgmesteren fortæller om målsætninger, handlinger og initiativer, der arbejdes med.

**14.00 - 14.45 PANELDEBAT: DET GRØNNE
OMRÅDE MELLEML POLITIK OG FAGLIGHED**

Debat med borgmester Ulrik Wilbek, Viborg Kommune,
stadsgartner Kirsten Lund Andersen, Aalborg Kommune og
formand Martin Hedevang Andersen, Danske Landskabsarkitekter
Dilemmaer og kriser står i kø og det grønne område, fagligheden og kompetencerne er med i ligningen! Så hvordan skal vi forstå og agere i krydsfeltet mellem borgernes adfærd og ønsker, politikken og fagligheden i denne kamp om pladsen. Vi har sat et hold af skarpe debattører til at diskutere organisering, planlægning og behovet for samarbejde og tværfaglighed på fremtidens grønne område.

14.45 - 15.15 PAUSE MED KAFFE, THE OG KAGE

Golsalonen

DAG 1

ONSDAG 6. SEPTEMBER 2023

15.15 - 16.45 VIBORG FOR BEGYNDERE OG ØVEDE

Afgang fra Golsalonen

Efter en dag i konferencesalen skal vi lære Viborg lidt bedre at kende.

Du kan vælge mellem seks faglige ture med guider.

TUR 1: BYVANDRING I VIBORGS DOMKIRKEKVARTER (til fods)

v. Viborg Guiderne og Irene Kruse Pedersen,
Natur og Vand, Viborg Kommune

Tag med på en klassisk historisk byvandring i Domkirkekvartret med guide. Her skal vi se på smukke bygninger, brostensbelagte pladser, grønne gårdhaver og parker, krydret med gode historier, der vælter frem fra alle sprækker.

TUR 2: BANEByPARKEN (med bus og til fods)

v. Lotte Kunstmann, landskabsarkitekt, Natur og Vand, Viborg Kommune

Turen går til den sprit-nye bypark midt i den helt nye bydel Banebyen. Med investeringer på omkring 5 mia. kroner er et tidligere industriområde syd for banegården omdannet til en dynamisk og mangfoldig bydel med institutioner, erhverv og boliger til op mod 3.500 nye beboere. Parken er ikke så stor, men har givet plads til regnvand, leg, ophold og bevægelse. Der fortælles om processen med realiseringen af parken, og deltagerne får lov til at prøve kræfter med "Oplevelsesruten".

TUR 3: SEJLTUR PÅ VIBORG SØERNE

v. skipper på Margrethe I og Jette K. Lundkvist, Natur og Vand, Viborg Kommune

Stig ombord på turbåden Margrethe I, som vil tage os med på en sejltur i Viborg Søerne. Fra båden kan vi se mange af byens parker og vi hører om byen og stederne undervejs.

TUR 4: DISCGOLF (til fods)

v. Karen Glerup-Nielsen, skov- og landskabsingeniør, Natur og Vand, Viborg Kommune og Martin Therkildsen, Viborg Discgolf

Har du prøvet at spille disc-golf før? Ellers har du chancen nu med en professionel instruktør, som vil give dig gode fif, når du skal prøve kræfter med Viborgs discgolfbane. Undervejs gøres stop ved Asmild Klosterhave, som netop er blevet opdateret som en demonstrationshave med nonnetema. Her findes eksempler på planter, som typisk blev anvendt i middelalderen.

TUR 5: NØRREMØLLE ENGE – VÅDOMRÅDE, NATUROMRÅDE OG REKREATIVT OMRÅDE (med bus og til fods)

v. Rune Rauff Schultz, skov- og landskabsingeniør,
Natur og Vand, Viborg Kommune

Turen går gennem det kommunale naturareal Nørremølle Enge. Naturområdet er etableret i forbindelse med et vådområdeprojekt, og engene aflaster Nørresø for fosfor og kvælstof. Området afgræsses af kvæg, og der er etableret stier, som sikrer adgang for publikum hele året. På turen præsenteres både udfordringer og løsninger med stedets funktion som vådområde, rekreativt område og naturområde. Medbring praktisk fodtøj.

TUR 6: HEDESELSKABETS BIODIVERSITETSPARK (til fods)

v. Carina Pilgaard, skov- og landskabsingeniør, Natur og Vand,
Viborg Kommune og Lene Lunghøj, landskabsarkitekt,
Hededanmark

Vi skal besøge Hedeselskabets Biodiversitetspark, som er anlagt med det formål at skabe bedre betingelser for biodiversiteten. På turen fortælles også om Viborg Kommunes tiltag i konkurrencen om at blive Danmarks vildeste kommune, og hvilke driftsmæssige ændringer det har ført med sig. På tilbagevejen gøres stop ved Asmild Klosterhave, som netop er blevet opdateret som en demonstrationshave med nonnetema. Her findes eksempler på planter, som blev anvendt i middelalderen.

16.45 PAUSE

Med indkvartering og generalforsamling, Park- og Naturforvalterne.

17.15 GENERALFORSAMLING, PARK- OG NATURFORVALTERNE

Peak 12, Tingvej 10, Viborg

18:30 - KONFERENCEMIDDAG PÅ "DET GLADE VANVID"

DAG 2

TORSDAG 7. SEPTEMBER 2023

GOLF HOTEL VIBORG HANS TAUSENS ALLE 3, 8800 VIBORG

9.00 VELKOMST

v. Sarah Jarsbo, forkvinde for foreningen Sydhavnen i Aarhus m.m. og konsulent i YFactory.
Med indflyvning om samskabelse, demokrati, frivillighed, aktive borgere i by og land

9.30 - 10.00 VÆRDIEN AF GRØNNE OMRÅDER

v. seniorforsker Toke Emil Panduro, Aarhus Universitet
Aarhus Universitet er i gang med at udvikle et beslutningsstøtteredskab, der kan hjælpe kommunerne med at beregne gevinsten af eksisterende og nye grønne områder i byen. Kommunerne er allerede opmærksomme på, at grønne områder giver deres borgere rekreative oplevelser, fastholder og tiltrækker ressourcestærke borgere, styrker folks psykiske helbred, sikrer biologisk mangfoldighed og kan være med til at klimatilpasse byen. Redskabet vil kunne beregne de rekreative gevinster af grønne områder målt i kroner og øre, og vise hvem der efterspørger grønne områder, og hvilke typer af grønne områder, der skaber værdi. Redskabet bliver udarbejdet i samarbejde med Viborg, Høje Tåstrup, Aalborg og Odense Kommune. Udviklingsforløbet er initieret af Green Cities.

10:00 - 10.20 FRA POLITIK TIL PLAN

v. landskabsarkitekt Lotte Kunstmann, Viborg Kommune
Viborg Kommunes "Natur- og Parkplan" er grundlag for at realisere Natur- og Parkpolitikens målsætninger. Men planen er også et redskab til at prioritere og udarbejde konkrete indsatsplaner, så der i hele kommunen sker en målrettet udvikling af kommunens naturområder, parker og rekreative tilbud. Viborg Kommune har lavet 50 områdeplaner – og flere er på vej – der er vigtige prioriterings- og styringsinstrumenter for forvaltningen.

10.20 - 10.45 PAUSE MED FRUGT, SNACK, KAFFE/TE OG VAND

10:45 - 11.15 SAMARBEJDE PÅ PARK- OG VEJOMRÅDET – DRIFTENS ROLLE

v. afdelingsleder Kræn Bach Holmberg,
Park og Vej, Viborg Kommune
Driften er kommunens ansigt udadtil og over for borgerne. Hvordan samarbejder vi som bestiller-udfører og hvordan håndterer vi, at frivillige er med til at drifte kommunale arealer

11.15 – 11.45 STRATEGISK LANDSKABS- PLANLÆGNING I NØRREÅDALEN

v. professor Jørgen Primdahl, Københavns Universitet
Viborg Kommune har vedtaget en lokal landskabsstrategi for den centrale del af Nørreådal omkring Ø Bakker, hvor der sættes fokus på mulighederne for natur, landbrug, og friluftsliv. Strategien sætter en retning for udviklingen af ådalslandskabet og supplerer den regionale landskabsstrategi for hele ådalen fra Viborg til Randers med konkrete mål og planløsninger. Vi får et indblik i samarbejdet mellem offentlige og private aktører om strategien, og hvordan eksterne eksperter og lokal viden er bragt sammen og har skabt løsninger, som der er bredt ejerskab til. I den afsluttende perspektivering diskuteres udfordringer og potentialer i samarbejdsdrevne landskabsforvaltning som en del af den grønne omstilling

DAG 2

TORSDAG 7. SEPTEMBER 2023

11.45 -12.00 INTRODUKTION TIL EFTERMIDDAGENS FAGLIGE TURE

v. landskabsarkitekt Lotte Kunstmann, Viborg Kommune
Med kort opsummering af de 3 temaer og praktisk info

12.00 FROKOST

Frokost, Gølfsalonen

13.00 FAGLIGE EKSURSIONER I VIBORG

DAG 2 UDFLUGTER (VÆLG SPOR)

Med udflugterne har vi fortsat fokus på "bæredygtige landskaber", "aktive landskaber" og "demokratiet og landskabet". Undervejs på busturene bliver deltagerne introduceret for en opgave, der afrapporteres efter turene. Ved tilmeldingen skal du vælge én af de af de tre faglige ture. Transport med bus.

SPOR 1: BÆREDYGTIGE LANDSKABER

Bustur med fokus på klima, energi og natur. Vi besøger:

- Klimatilpasningsprojekt, sønæs
- Landskabsstrategi for Nørreådal
- Vådområdeprojekt ved Velds Møllebæk
- Solcellepark, Solar Park, Kvosted

SPOR 2: AKTIVE LANDSKABER

Første del af turen foregår til fods, hvor vi skal høre om:

- Aktiviteter på Viborg Søerne, - balancen mellem aktivitet og natur.
- Et større sammenhængende område med mange interessenter – MTB Trailarena, trampere, disc golf, hundeskov osv.
- Arbejdet med etablering af tværfaglig friluftsgruppe
- Vi samles op i bus og besøger til sidst Viborg Børneskov i Bruunhåb Skovene

SPOR 3: DEMOKRATIET OG LANDSKABET

Bustur med fokus på landsbyprojekter, samskabelse og frivillighed. Vi besøger:

- Fars Dam i Løvel
- Skals Bypark
- Jordbro Engso ved Knudby
- Viborg Kommune fortæller om deres erfaringer med bypedeller, tværfaglige projektgrupper og puljer til understøttelse af frivilligt arbejde.

16.45 - 18.00 OPSAMLING FRA DE FAGLIGE EKSURSIONER

Fremlæggelse af opgaver fra ekskursionerne.

Opsamling v. kommunikationschef, Rune Jungberg Pedersen, Viborg Kommune. Grafisk facilitator er JodyPrody v/Jody Ghani Nordby.

AFRUNDING PÅ DAG 1 OG DAG 2

v. formand Jon Pape

18.00 - 19.00 PAUSE

19.00 - MIDDAG PÅ GOLF SALONEN

DAG 3

FREDAG 8. SEPTEMBER 2023

Vi starter dagen på

MULTISALEN PÅ VIBORG RÅDHUS PRINSENS ALLE 5, 8800 VIBORG

TEMA: KULTURHISTORISK LANDSKAB

På dag tre på Danske Parkdage får du præsenteret det fantastiske kulturlandskab som Viborgegneren byder på. Du møder engagerede fagfolk, der fortæller om nogle af de mange steder, der er reetableret som rekreative besøgsmaal, og hvor kulturlandskab og natur spiller sammen. Vi kommer tæt på samarbejdet mellem de mange offentlige og private aktører og interesser, der har skullet forenes for at realisere projekterne, og hvordan processerne er faciliteret. Samarbejdet med fonde om finansiering er også et tema på dagen. Velkommen til en unik faglig oplevelse.

8.00 - 8.45 MORGENMAD + TJEK UD

På Golsalonen, Peak12 og andre overnatningssteder

8:45 TRANSPORT TIL MULTISALEN PÅ RÅDHUSET

9.10 - KULTURMILJØER – LANDSKABET OG BYERNE

v. arkitekt Erik Brandt Dam, Erik Brandt Dam Arkitekter

Vi får en introduktion til arbejdet med kulturmiljøer og renoveringsprojekter i Højer, Fredericia og Viborg. Erik Brandt Dam har bl.a. været involveret i revitaliseringen af kultur- og naturlandskabet ved De 5 Halder, som vi senere på dagen skal besøge.

9.50 - PAUSE

10.00 - 14.00 KULTURHISTORISKE LANDSKABER

Tour de force til nogle af de fantastiske steder, hvor landskaber og kulturhistorie formidles og er attraktive rekreative besøgsmaal for lokale og turister. Forplejning i bussen og frokost ved et af besøgsstederne.

KONGENSHUS MINDEPARK

v. Karen Glerup-Nielsen, skov- og landskabsingeniør, Natur og Vand, Viborg Kommune og Christian Als, skovrider
Kongenshus Hede er et af Danmarks største sammenhængende hedeområder på ca. 1.200 ha. Her har mennesket forsøgt at overleve igennem mange hundrede år. Området er i dag beskyttet natur, Natura 2000 og fredet, og bærer ikke præg af tidligere tiders forsøg på opdyrkning. Skovrider Christian Als fortæller om kulturhistorien og Karen Glerup-Nielsen fortæller om naturplejen og fremtiden med mere biodiversitet.

DE 5 HALDER

v. Erik Brandt Dam, arkitekt og landskabsarkitekt og Steen Bonne Rasmussen, skovfoged, Naturstyrelsen Kronjylland
De 5 Halder består af borgruiner og herregårdsmiljø i et af Danmarks smukkeste naturlandskaber mellem Dollerup Bakker og Hald Sø.

Området rummer 800 års magthistorie fra middelalderen over reformationen til moderne tid. Navnet "De 5 Halder" dækker over de fem synlige levninger, som kan opleves ved Hald Sø: Gammel Hald, Valdemars Skanse, Hald Slot, Daas herregård og Hald Hovedgård. Vi går en tur gennem det skønne landskab og skal se de nyrenoverede ruiner, barokhaven, den imponerende Hald Hovedgård, den historiske legeplads og meget mere.

HÆRVEJEN OG DOLLERUP BAKKER

v. Rune Rauff Schultz, skov- og landskabsingeniør, Natur og Vand, Viborg Kommune, Karen Glerup-Nielsen, skov- og landskabsingeniør, Natur og Vand, Viborg Kommune og Mette Fyhn, Hærvejssekretariatet

Hærvejen har været kendt som transport- og forbindelsesvej igennem århundreder. I dag er Hærvejen kendt som en rekreativ rute, hvor mange mennesker vandrer hvert år. Hærvejen bliver i disse år gennemgået og opdateret med flere sløjfer, overnatningsmuligheder og oplevelser i samarbejde med Hærvejssekretariatet. Viborg Kommune har fået 20 mio. kr. i støtte fra Nordeafonden til andre konkrete Hærvejsprojekter.

14.00 KONFERENCEN SLUTTER

Ankomst til Viborg Station og efterfølgende hoteller.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Priser, ex. moms	Medlem af Park- og Naturforvalterne	Øvrige
Hele konferencen	5.500	6.900
6. – 7. september	4.100	5.150
8. september	1.500	1.950

Bemærk til de opgivne priser tillægges moms. Priserne inkluderer måltider (bortset fra morgenmad), men ikke hotel/overnatning. Angiv venligst om du deltager i aftenspising de to konferencedage 6. og 7. september. Overnatning kan bookes samtidigt med tilmelding så længe værelser haves. Arrangørerne formidler hotelbooking via operatør, hvortil spørgsmål herom rettes. Der vil være overnatningsmuligheder af forskellig standard og i forskellige prisklasser, hvilket du kan se ved tilmeldingen.

TIL FODS OG UDENDØRS

På konferencen vil dele af faglige ture, besigtelser m.m. foregå til fods og udendørs. Vi opfordrer til, at du er klar til alt slags vejr med praktisk tøj og fodtøj. Er du gangbesværet, så angiv dette ved tilmeldingen.

Onsdag eftermiddag den 6. september skal du i forbindelse med tilmeldingen vælge mellem 6 faglige ture og torsdag d. 7. september skal du vælge mellem 3 faglige ture.